Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto
Komentajakapteeni Markus Paljakka

31.8.2026

**HE 98/2026 vp**

Eduskunta
Hallintovaliokunta

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pakkokeinolain 2 ja 10 luvun muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi**

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi pakkokeinolakia, rikostorjunnasta Tullissa annettua lakia ja rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annettua lakia sekä kolmea muuta lakia.

Esityksen tarkoituksena on hallitusohjelman mukaisesti varmistaa, että pakkokeinolaki tukee rikostorjuntaa riittävällä tavalla.

Esityksen mukaan lainsäädäntöön lisättäisiin säännökset salaisesta paikkaan kohdistuvasta etsinnästä ja osallistuvan tietolähteen käytöstä. Ampuma-aserikos lisättäisiin ylimääräisen tiedon käyttämistä koskevaksi perusterikokseksi.

Pakkokeinolain mukaisia vangitsemisen edellytyksiä selkeytettäisiin ottaen huomioon kansainvälinen ja kansallinen oikeuskäytäntö. Rikoksesta todennäköisin syin epäillyn vangitseminen edellyttäisi aina jonkin pakkokeinolaissa määritellyn erityisen edellytyksen esimerkiksi karttamis-, sotkemis- tai jatkamisvaaran käsillä oloa. Lisäksi lainsäädäntöön lisättäisiin vangitsemisen edellytykseksi uusi hengen, terveyden tai vapauden vaarantumisen uhkaan perustuva vangitsemisperuste.

Rajavartiolaitos on osallistunut aktiivisesti hallituksen esityksen valmisteluun. Rajavartiolaitos on lausunnossaan (RVL26145) oikeusministeriölle 7.1.2026 todennut kannattavansa työryhmän mietintöä pakkokeinolain ensimmäisen vaiheen muutostarpeiden arvioinnista, jossa esitettiin muutoksia pakkolain 2 ja 10 lukuun sekä liittyviksi laeiksi.

Rajavartiolaitoksen 3.6.2026 lakivaliokunnalle antamassa asiantuntijalausunnossa Rajavartiolaitos ilmoitti kannattavansa hallituksen esitystä eduskunnalle

pakkokeinolain 2 ja 10 luvun muuttamisesta ja arvioi ehdotettujen uusien toimivaltuuksien olevan erittäin merkityksellisiä viranomaisten rikostorjuntatoimivaltuuksien tehostamisen kannalta. Rajavartiolaitoksen arvion mukaan kyseisen sääntelyn avulla esitutkintaviranomaiset pystyisivät nykyistä tehokkaammin selvittämään rikoksia ja toteuttamaan rikosvastuuta.

Lakivaliokunnan pyynnöstä Rajavartiolaitos laati 12.6.2026 täydentävän lausunnon osallistuvan tietolähteen käyttöä koskevasta päätöksentekomenettelystä. Lausunnossaan Rajavartiolaitos katsoo, ettei hallituksen esityksessä kuvattua päätöksentekomenettelyä ole tarpeen arvioida toisin.

Rajavartiolaitos kannattaa hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi pakkokeinolain 2 ja 10 luvun muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi esitetyssä muodossa.